

Вих. №

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

159
09.02.2011

**щодо розмежування замісної підтримувальної терапії, яка надається
безоплатно за підтримки Альянсу,
та послуг у сфері лікування гострого абстинентного синдрому,
спричиненого залежністю від опіоїдів, що надаються за плату.**

Останнім часом замісна підтримувальна терапія (ЗПТ) постійно привертає велику увагу суспільства та ЗМІ. Лише за останні тижні ця тема висвітлювалася у [НОВИНАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ](#), піднімалася на прес-конференціях високопосадовців тощо.

МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» (Альянс), який з 2005 року у співпраці з МОЗ України, іншими партнерами, впроваджує замісну підтримувальну терапію за підтримки Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (надалі – Глобальний фонд), звертає увагу громадськості, засобів масової інформації та усіх зацікавлених осіб на важливість чіткого розмежування між

- **З одного боку**, затвердженим законодавством України **безоплатним лікуванням залежності від опіоїдів**, яке проводиться у **державних/комунальних лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ)**, що здійснюється за підтримки Альянсу і передбачає прийом **таблетованих форм** препаратів з метою протидії епідемії ВІЛ/СНІДу.
- **З іншого боку** – **послугами на платній основі**, надавачі яких використовують термін «ЗПТ». Ці послуги фактично не є замісною підтримувальною терапією, а лише лікуванням гострого абстинентного синдрому, спричиненого залежністю від опіоїдів. Препарати вводять пацієнтам **ін'єкційним шляхом**. Не виключено, що такі послуги надаються з порушенням нормативних документів МОЗ України та чинного законодавства.

На наше переконання, діяльність з надання медичних послуг у сфері лікування гострого абстинентного синдрому, спричиненого залежністю від опіоїдів, **на платній основі з використанням ін'єкційних препаратів** не може називатися ЗПТ, відповідно надалі ми будемо використовувати термін «**псевдо-ЗПТ**».

ЗПТ – самий ефективний, науково-обґрунтований і поширений у світі метод лікування залежності від опіоїдів і протидії епідемії ВІЛ/СНІДу. ЗПТ застосовується у 70 країнах світу, в тому числі у США і практично всіх країнах Західної Європи. Реалізація програм ЗПТ для протидії епідемії ВІЛ/СНІДу затверджена Законами України, зокрема останнім [Законом](#) щодо протидії епідемії, який вступив в дію 15 січня 2010 року. Наразі понад **6000 пацієнтів**, залежних від опіоїдів, безкоштовно отримують ЗПТ в Україні за підтримки Альянсу. Принаймні **45%** з них є ВІЛ-інфікованими особами. ЗПТ – один із важливих чинників, який сприяє стабілізації епідемії ВІЛ/СНІД в Україні.

Вважаємо за доцільне відокремити діяльність **державних/комунальних ЛПЗ** з надання **ЗПТ** за підтримки Альянсу у рамках програми, направленої на **профілактику і лікування ВІЛ/СНІД**, від «псевдо-ЗПТ», тобто від діяльності **приватних організацій**, у

сфері лікування гострого абстинентного синдрому, спричиненого залежністю від опіоїдів, на платній основі з використанням ін'єкційних препаратів.

Аби відрізнити ЗПТ, яка здійснюється за підтримки Альянсу, від послуг комерційних структур, спрямованих на отримання економічного зиску, які використовують для назви цієї діяльності термін «ЗПТ», пропонуємо користуватися наведеною нижче таблицею

Як відрізнити ЗПТ за підтримки Альянсу* від «Псевдо-ЗПТ»				Примітки
№	Основні критерії	Псевдо-ЗПТ	ЗПТ за підтримки Альянсу	
1	Використання наркотичних препаратів регламентоване наказами МОЗ, регіональних управлінь охорони здоров'я про розподіл цих препаратів	Ні	Так	Діючі накази МОЗ про розподіл бупренорфіну і метадону №1054 від 29.12.2009 №444 від 25.06.2009 № 722 від 07.10.2009
2	Лікування платне	Так	Ні	ЗПТ за підтримки Альянсу - безоплатне. Фінансування здійснюється за рахунок коштів Гранту 6-го Раунду ГФСТМ і проекту АМР США «САНРАЙЗ»
3	Пацієнтам надаються не тільки препарати ЗПТ, а й психологічний і соціальний супровід	Ні	Так	Переважна більшість пацієнтів, що отримують препарати ЗПТ за підтримки Альянсу, одночасно охоплені заходами, які покращують результати лікування, якість життя, рівня соціальної адаптації пацієнтів ЗПТ. Тобто ЗПТ надається у комплексі з психологічним і соціальним супроводом пацієнтів ЗПТ.
4	Препарат вводиться в організм ін'єкційно	Так	Ні	Один з основних принципів ЗПТ - використання неін'єкційного шляху введення препаратів. Якщо порушується цей принцип, то такий вид лікування вже не є ЗПТ. Для Псевдо-ЗПТ використовується розчин бупренорфіну для ін'єкційного введення, який закуповується комерційними структурами, що надають Псевдо-ЗПТ.
5	Препарат призначається у вигляді під'язичних таблеток (бупренорфін) або таблеток для прийому внутрішньо (метадон)	Ні	Так	Альянс за наказами Міністерства Охорони Здоров'я, у межах «Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки», затвердженої Законом України № 1026-VI, закуповує препарати ЗПТ - метадон і бупренорфін та передає їх до державних/комунальних лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ)

Як відрізнити ЗПТ за підтримки Альянсу* від «Псевдо-ЗПТ»				Примітки
№	Основні критерії	Псевдо-ЗПТ	ЗПТ за підтримки Альянсу	
6	Лікування здійснюється у приватних клініках/кабінетах	Так	Ні	Альянс не закуповує і не передає до комерційних структур наркотичні препарати, що використовуються для Псевдо-ЗПТ
7	Лікування здійснюється у державних/комунальних ЛПЗ	Ні	Так	Деякі державні/комунальні ЛПЗ здійснюють довготермінове лікування залежності від опіоїдів з використанням ін'єкцій бупренорфіну. Таке лікування не є ЗПТ.
8	Лікування здійснюється у рамках «Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки», затвердженої Законом України № 1026-VI	Ні	Так	ЗАКОН УКРАЇНИ № 1026-VI «Про затвердження Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки»
9	Прийом на лікування і саме лікування здійснюється на основі критеріїв і рекомендацій, передбачених МОЗ України (Наказ №645 від 10.11.2008)	Ні	Так	Пацієнтам надають ЗПТ на основі критеріїв і рекомендацій, передбачених МОЗ (Наказ МОЗ №645 від 10.11.2008)
Альянс* - МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні»				

Крім того наголошуємо, що надання ЗПТ за підтримки Альянсу здійснюється у лікувально-профілактичних закладах, які:

- мають відповідну ліцензію на обіг наркотичних речовин, що видана Комітетом з контролю за наркотиками МОЗ України/Держкомнаркоконтролем;
- мають відповідну ліцензію МОЗ України на медичну практику;
- використовують наркотичні лікарські засоби у відповідності до методики, затвердженої Наказом МОЗ України від 10.11.2008 р. № 645.

Альянс готовий надати додаткові роз'яснення у разі потреби. У випадку виникнення програмних питань, просимо контактувати з Костянтином Талалаєвим, talalayev@aidssalliance.org.ua, тел. 044 490 5485, внутрішній №. 165; з питань комунікації та мас-медіа – з Костянтином Перцовським, Perctsovskiy@aidssalliance.org.ua, тел. 044 490 5485, внутрішній № 205.

Клепиков Андрій Олександрович
МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні»

09.02.2011